

# BUITENLAND

ERNST JESSEN. †

Eens toen ik hem gegevens vroeg voor zijn biografie antwoordde hij met een zacht afwijzend gebaar „Machen Sie das nach meinem Tode”.

De tandheekkundige wereld heeft op 18 November 1933 in Professor Dr. Med. Dr. Jr. *H. C. Ernst Jessen* een zeer bijzondere figuur, een hoogverdienselijke en begaafde persoonlijkheid verloren.

Geboren 10 Mei 1859 in Tweet, Flensburg in Denemarken studeerde hij medicijnen, promoveerde in Tübingen en wendde zich dadelijk tot de tandheekkunde waartoe hij zich blijkbaar zeer aangetrokken gevoelde. Toen hij zijn medische studiën voltooid had besepte hij dadelijk de bijzondere waarde der mondhygiëne voor de volksgezondheid vooral voor de opgroeiende jeugd en voelde zich geroepen daaraan zijn leven te wijden. In 1885 vestigde hij zich in Straatsburg als tandarts, waar hij kort daarna tot docent in de tandheekkunde werd benoemd, en nog iets later de professorstitel verwierf.

Een groot deel van zijn arbeidskracht heeft Jessen ten beste gegeven aan het bereiken van zijn doel: de verplichte tandheekkundige behandeling van de jeugd. En hij zag met vooruitzienden blik dat de school de eenige plaats was waarvan uit de jeugd — dat is geheel het volk — te bereiken zou zijn. Hij richtte zelf een tandheekkundige kliniek in waar schoolkinderen en soldaten gratis konden worden behandeld. Maar zijn groote verdienste lag daarin, dat hij begreep en met overtuiging en volharding propageerde dat het poliklinisch behandelen der gebitten zonder planmatigheid, d. w. z. het afwachten van tandlijdende patiënten geen hygiënisch nut afwerpt. Hij leeraarde dat het opsporen van het kleine defect het begin is van het saneeren van het gebit. Hij was het die, evenals zijn tijdgenoot Geo Cunningham in Engeland, het begrip van mondhygiëne in de vroegste jeugd als factor in de volksgezondheid tot iets vanzelfsprekend ontwikkelde,

alle schadelijke gevolgen die gebitsverwaarloozing voor de gezondheid kan hebben, opspoorde en daardoor het geweten van hen die met de volksgezondheid waren belast wakker schudde en tot daadwerkelijke steun voor zijn levensarbeid wist te winnen. Eenmaal deze gedachte geponeerd hield hij eerst in zijn eigen land overal propaganda-lezingen in beroepskringen zoowel als voor overheids- en gezondheidsinstanties en ook voor leeken. Ik herinner aan zijn lezingen in Amsterdam, Rotterdam, Haarlem en andere plaatsen in ons land. Want Jessen heeft zich niet alleen in zijn eigen land daardoor een groote bekendheid verworven, en daar een groot aantal discipelen gekweekt waaronder de eersten in zijn land zich gaarne rangschikken en die de door hem gebaande weg uitbouwden en verbreidden. Ook buiten de grenzen van zijn vaderland heeft hij levendig propaganda gemaakt voor zijn denkbeelden en stichtte, of gaf den stoot tot het stichten van, vele vereenigingen tot bestrijding van het tandbederf in het buitenland. Van hem is ook het denkbeeld afkomstig: behalve leden van de professie zooveel mogelijk leeken, maar vooral ontwikkelde leeken, onderwijzers, artsen en personen die de bevordering der volksgezondheid tot taak of roeping hebben, in zulke vereenigingen op te nemen en voor de bestrijding van het tandbederf te winnen, en hen zoo mede-propagandisten maken voor de noodzaak harer invoering.

Na vele moeilijke onderhandelingen bereikte hij dat de gemeente Straatsburg in 1902 de eerste schooltandklinik in Duitschland stichtte waarover hem de leiding werd opgedragen. Met groote en onvermoeide doorzettingskracht wist hij te bereiken dat reeds in 1910 de schooltandheelkunde algemeen goed was geworden.

Toen in 1909 de Fédération Dentaire Internationale in Berlijn haar Congres organiseerde koos de sectie Hygiëne hem tot voorzitter. Van toen tot aan 1914 heeft Jessen in de Hygiëne Commissie zijn groote werkkraft en fascineerende overredingskracht ten dienste van de schooltandheelkunde gesteld.

Toen in 1914 de oorlog allen internationalen arbeid lam legde was er in Duitschland geen gemeente van eenige beteekenis waarin de schooltandbehandeling volgens Jessen geen plaats had gekregen, maar ook in Scandinavië en in andere landen van het Continent en vooral in Amerika was de stem van Jessen doorgedrongen en had vruchtbaren bodem gevat. Het beste bewijs hoe men hem in Amerika eerde bleek wel uit zijn benoeming tot Dr. Juris honoris causa door de Universiteit van Pensylvania, welke titel hem gedurende het internationaal tandheelkundig congres te Philadelphia in 1926 werd verleend.

Toen de oorlog ten einde liep moest Jessen zijn ambt in Straatsburg opgeven en vestigde zich in Basel, waar hij aan den gemeentelijken gezondheidsdienst aldaar zich met ijver aan statistischen arbeid wijdde. Dat wil niet zeggen dat Jessen zijn roeping ontrouw was geworden, integendeel, hij leidde met vasten hand en met jeugdige geestdrijft den arbeid van de Hygiëne Commissie der F. D. I. en was reeds bij de eerste samenkomst in 1922 te Madrid als eenig vertegenwoordiger der Duitsche landen aanwezig. Hoezeer hij door de Internationale beroepsgemeenschap werd geëerd bleek, toen hij den leeftijd van 70 jaar bereikte, de H. C. der F.D.I. een Jessenfonds stichtte, waaruit telkens na verloop van twee jaar de persoon of het lichaam dat de kindertandheelkunde in het afgelopen tijdperk de grootste diensten had bewezen, een gouden medaille met eere-diploma werd toegekend. Hemzelf viel het eerst deze onderscheiding ten deel. Tragisch genoeg liet zijn gezondheid niet meer toe dit eerbewijs in het openbaar in ontvangst te nemen en zag men hem niet meer ter vergadering verschijnen. Toch bleef hij steeds groote belangstelling toonen in alle zaken die de mondhygiëne van het kind raken. Dit was hem steeds levensideaal gebleven.

In Badenweiler, waar hij de laatste jaren van zijn leven grootendeels vertoefde, heeft Jessen in de school een modelinrichting voor kindergebtsverzorging naar het Oslosche voorbeeld op eigen kosten doen inrichten.

*Jessen* was een groot kindervriend — een groot menschevriend. Waar men mondhygiëne in het bijzonder kindergebtsverzorging beoefent of bevordert zal *Jessen's* naam altijd in dankbaarheid en in eere worden herdacht.

BRUSKE.

## ZOETIGHEID OP DE SCHOLEN TE OSLO VERBODEN!

Prof. V. Andresen te Oslo, rapporteur van de Hygiene Commissie van de F. D. I. deelt ons mede, dat op voorstel van Dr. med. Arthur Collett, voorzitter van de Schoolhygiene Commissie het volgende besluit is genomen:

Het is kinderen die de Gemeentelijke Scholen te Oslo bezoeken verboden, op de terreinen der school zoetigheid mede te nemen of te eten.

Dit voorstel was reeds in 1931 door Dr. Johan Brun gedaan, doch toen verworpen. Inmiddels is om redenen van bezuiniging het beoemde Oslo'sche „schoolontbijt” weder afgeschaft en wellicht om dezelfde reden thans dit voorstel aangenomen.

---

## DE „NEUREGELUNG DER ZAHNARZT—ZAHNTECHNIKER-FRAGE” IN DUITSCHLAND.

In het vorige nummer deden wij mededeeling van de overeenstemming tusschen Tandartsen en „Dentisten” in het Derde Rijk.

Inmiddels heeft de Leider der Tandartsen een uitvoerig stuk gepubliceerd, waarvan de inhoud overeenkomt met het door ons toen geopperde vermoeden, dat de oplossing gevonden zal worden in de opheffing van den Dentistenstand. In dat geval zal — evenals in Engeland — voor de tandheekkundige behandeling de „Kurierfreiheit” worden opgeheven!

---

## F. D. I. 1934.

De jaarlijksche Algemeene Vergadering van de F. D. I. zal plaats vinden te Como (Italië) van 30 Juli—4 Aug. 1934.

---

## VAN DR. NODINE TE LONDEN ONTVINGEN WIJ HET VOLGENDE VERZOEK:

Would be very grateful for the assistance of any one who has observed the effects produced by the presence of misplacedburied (aberrant) teeth and impacted teeth, in helping me gather material for an article on this subject.

Would appreciate very much any information sent me bearing on the below listed points and for any reprints, clippings or references to articles or books mentioning the same.

Points.

- A. At what age and how was the aberrant or impacted tooth or teeth discovered?
- B. At what age was the tooth or teeth removed?
- C. Has malignancy been observed to precede or follow the removal or the failure to remove such a tooth or teeth?
- D. What signs, symptoms, or effects local, general or special drew attention to such a tooth or teeth or accompanied the presence of the same?
- F. What method was used to remove the same?
- F. What anaesthetic was used?
- G. What effects, if any, did the removal have upon the previously mentioned signs, symptoms, or effects?
- H. Did the removal of the tooth or teeth have any effects or complications other than those previously mentioned?
- I. The sex of the patient?
- J. The race of the patient?
- K. The *position* of the tooth or teeth. Any prints of X Ray films or plates, or drawings or diagraphes showing the position and relation to other teeth or other structures will be valuable and appreciated. These will be returned when requested and credit given for any material used, so please write name and address plainly. Replies may be in Dutch, German, French, English or Italian.

Yours sincerely,

Alonzo Milton Nodine,

D. D. S. (N.Y. Univ.), L. D. S. R. C. S. (Engl).  
L. R. P. (Lond.), M. R. C. S. (Engl.).

117, The Ridgway,  
Wimbledon,  
London S. W. 19,  
England.